

HOUVAST

OM VANDAAG JE GELOOF TE BELIJDEN

HGJB

HOUVAST

OM VANDAAG JE GELOOF TE BELIJDEN

HGJB

KokBøekencentrum
UITGEVERS | UTRECHT

Verscheen eerder onder de titel *Hou(d)vast*.

Citaten uit belijdenisgeschriften zijn overgenomen uit de *Belijdenisgeschriften van de Protestantse Kerk in Nederland*, Heerenveen 2009.

Vormgeving omslag en binnenwerk: Flashworks ontwerpers, Kampen

ISBN 978 90 435 4167 1

NUR 707

www.kokboekencentrum.nl

© 2024 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden.

KokBoekencentrum Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INHOUDSOPGAVE

GOD DE VADER

1. IK GELOOF IN GOD! <i>over God leren kennen</i>	ds. A.J. Kunz	11
2. DE WERELD IS VAN GOD <i>over de schepping</i>	ds. A.J. Kunz	18
3. GOD OF HET LOT? <i>over Gods voorzienigheid</i>	ds. A.J. Mouw	25
4. GENIETEN VAN DE BIJBEL <i>over de Bijbel</i>	ds. G.C. Vreugdenhil	32
5. VERBONDEN MET GOD EN ELKAAR <i>over het verbond en de doop</i>	ds. B.J.D. Van Vreeswijk	40
6. HOE GROOT IS JOUW GOD? <i>over geloof en twijfel</i>	ds. T.C. Verhoef	48
7. BRANDSTOF VOOR EEN CHRISTEN <i>over het gebed</i>	ds. M. Klaassen	55

GOD DE ZOON

8. WIE IS JEZUS? <i>over Jezus – God en mens</i>	ds. M. Klaassen	63
9. IS ZONDE ECHT ZO ERG? <i>over zonde</i>	ds. W.C. Polinder	70
10. HIJ HEEFT HET GOEDGEMAAKT <i>over de verzoening</i>	ds. B.J.D. van Vreeswijk	78
11. WAT HEB IK NÚ AAN PASEN? <i>over de opstanding</i>	ds. E.J. Terpstra	85

12. CHRISTUS ALS GASTHEER <i>over het Avondmaal van de Heere</i>	ds. R.F. de Wit	93
13. GEDREVEN DOOR ZIJN LIEFDE <i>over discipelschap</i>	ds. W.C. Polinder	100
14. RESPECT VOOR GOD <i>over wederkomst en oordeel</i>	ds. E.J. Terpstra	107

GOD DE HEILIGE GEEST

15. 'HET GING IN MIJ GELOVEN' <i>over wedergeboorte en bekering</i>	ds. T.C. Verhoef	115
16. VERLANGEN NAAR MEER <i>over de vrucht van de Geest</i>	H. van Wijngaarden	122
17. GAVEN OM TE DIENEN <i>over gaven van de Geest</i>	ds. G.C. Vreugdenhil	129
18. WAAR VOEL JE JE THUIS? <i>over de gemeente</i>	ds. B.E. Weerd	136
19. HOOP VINDEN EN UITDELEN <i>over getuigen van je geloof</i>	ds. A.J. Mouw	143
20. EEN DEUR IS OPENGEZET <i>over het Koninkrijk van God</i>	ds. R.F. de Wit	150
21. WAAR HEB JE DE KERK VOOR NODIG? <i>over de kerk en uitverkiezing</i>	ds. B.E. Weerd	158
22. GOD TREKT ZIJN WOORDEN NIET IN <i>over onze verbondenheid met Israël</i>	ds. C.J. Overeem	168
23. WAT IS DAAROP JE ANTWOORD? <i>over belijdenis doen</i>	H. van Wijngaarden	176
PERSONALIA		183

WAT GELOOFT EEN CHRISTEN?

OVER WAAR DIT BOEK VOOR STAAT

Wat gelooft een christen? En hoe *leef* je als christen? Soms zijn dat vragen waar je bewust bij wilt of moet stilstaan. Bijvoorbeeld als een vriend of collega een vraag stelt die daarmee te maken heeft. ‘Geloof jij dat Jezus letterlijk is opgestaan uit de dood?’ ‘Waarom kies jij voor deze levensstijl?’ Een ander belangrijk moment is wanneer je erover nadenkt om in je gemeente belijdenis van het geloof af te leggen.

De tijd is voorbij dat antwoorden op deze vragen vanzelfsprekend waren. Je zult er zelf over moeten nadenken wat het christelijke geloof inhoudt en wat dat voor jou, in deze tijd, betekent. Dit boek wil je daarbij helpen.

VERSCHIL VAN MENING

Nu is het niet zo dat de schrijvers van dit boek precies vertellen hoe je over allerlei aspecten van het geloof moet denken. Het kan best dat jij bij een bepaald hoofdstuk denkt: ‘Dat zou ik zelf niet zo zeggen.’ Of bijvoorbeeld: ‘Jammer dat hij niets zegt over...’ Het is zelfs niet uitgesloten dat de schrijvers zelf dat over elkaars hoofdstukken denken. Kortom, verschil van mening blijft mogelijk. Daarom is dit boek vooral ook een boek om samen als groep over in gesprek te gaan. Of, als je het in je eentje leest: om er aan de hand van de Bijbel goed over na te denken.

EÉN VERHAAL

Ondertussen staat dit boek ook wel ergens voor. Hoewel er verschillende schrijvers aan meegewerkt hebben, vertelt dit boek – als het erop aankomt – één verhaal. Dat komt doordat alle medewerkers belangrijke uitgangspunten met elkaar delen. Juist deze punten geven houvast als je je geloof in deze tijd wilt belijden.

1. Het allerbelangrijkste is dat de schrijvers enthousiast zijn over het evangelie van Jezus Christus. Ze geloven dat Hij de Zoon van God is, die twee-

- duizend jaar geleden als mens naar de aarde kwam om mensen en de schepping te redden. Deze goede boodschap willen ze met zoveel mogelijk mensen delen.
2. Ze geloven dat Jezus zich in de eerste plaats laat kennen door de Bijbel, het Woord van God. Daarom verwijzen ze regelmatig naar bijbelteksten, zodat je zelf kunt controleren waar ze hun gedachten vandaan halen. Ze willen het laatste woord altijd geven aan de Bijbel.
 3. Ze vinden het mooi om te schrijven voor mensen die aan het ontdekken zijn wat het geloof in Jezus voor henzelf betekent. Dat kunnen zowel jongeren als ouderen zijn. De schrijvers hopen dat hun hoofdstukken helpen om Jezus (beter) te leren kennen.
 4. Ze geloven ook in de kerk – in hun geval: de Protestantse Kerk in Nederland of de Hersteld Hervormde Kerk. Ze begrijpen dat jongeren daar anders over kunnen (en mogen) denken, maar zelf zijn ze bewust lid van deze kerk. In sommige hoofdstukken zul je dat merken, overigens op een manier waarin ook christenen van andere kerken zich herkennen.
 5. Ze staan bewust in de gereformeerde traditie. Dat betekent dat ze zich bij het schrijven steeds hebben afgevraagd: wat is hierover al gezegd in de gereformeerde belijdenisgeschriften? Niet omdat daarmee alles al is gezegd, maar wel omdat hierin veel wijsheid over het geloof is samengevat. We zijn tenslotte niet de eersten die over het geloof nadenken!

RICHTING WIJZEN

Dat is de richting die dit boek wil wijzen. Als HGJB hopen we dat de Heilige Geest het lezen en bespreken ervan wil zegenen. Ook in de 21^e eeuw wil Hij mensen tot geloof brengen in de Heere Jezus en hen helpen om dat geloof te belijden in hun eigen omgeving.

Namens het HGJB-team Catechese,
Herman van Wijngaarden (eindredactie)

BIJ DE INHOUD

1. In *Houvast* lees je over de basics van het christelijke geloof. Bij het kiezen daarvan hebben we ons afgevraagd: als je ongeveer twintig avonden in één seizoen belijdeniscatechese hebt, welke onderwerpen moeten er dan beslist in? In overleg met de schrijvers van dit boek kwamen we toen als HGJB-team Catechese tot deze onderwerpen. Bij elk onderwerp gaat het zowel om 'wat je moet weten' als om 'hoe je ermee leeft'.
2. *Houvast* bestaat uit drie delen: het eerste deel gaat over onderwerpen die je kunt verbinden met God de Vader; het tweede over onderwerpen die je kunt verbinden met God de Zoon; en het derde over onderwerpen die je kunt verbinden met God de Heilige Geest. We hadden er ook voor kunnen kiezen om een meer *logische* (heilshistorische) volgorde aan te brengen. Maar dat zou als gevolg hebben dat de meer leerstellige hoofdstukken vooral aan het begin kwamen en de meer praktische aan het einde. Voor wie het boek van begin tot einde wil doornemen, leek ons dat niet prettig. Overigens hoeven de hoofdstukken niet per se in de gegeven volgorde gelezen te worden.
3. Zoals gezegd is *Houvast* in de eerste plaats een gespreksboek voor groepen die zich voorbereiden op het doen van belijdenis. We gaan er daarom vanuit dat het gesprek minstens zo belangrijk is als de tekst van dit boek – misschien zelfs belangrijker. Het boek fungeert vooral als voorbereiding van dit gesprek. Het is daarom de bedoeling dat iedereen – voorafgaand aan de avond – het hoofdstuk gelezen heeft dat centraal staat en (minstens) heeft nagedacht over de introductie-werkvorm.
4. Bij dit boek hoort een handleiding voor catecheten. Meer informatie daarover staat op www.hgjb.nl.

BIJ DEZE EDITIE

Het boek dat je nu in handen hebt, is een bijgewerkte editie van het boek *Hou(d)vast*, dat in 2015 voor het eerst verscheen. Alle auteurs hebben opnieuw naar hun hoofdstukken gekeken en de inhoud zo nodig aangepast bij de actualiteit. Ook is de feedback verwerkt die binnenkwam op de gespreksvragen van de eerste editie. Ten slotte is een hoofdstuk toegevoegd over Israël.

1. IK GELOOF IN GOD!

OVER GOD LEREN KENNEN

BEWIJZEN DAT GOD BESTAAT?

Op de zaterdagmarkt staat een kraam met een opvallende boodschap: 'Ik bewijs in één minuut dat God bestaat!' Erachter staat: 'Het is gratis.' Wie wil dat nou niet: binnen één minuut een overtuigend bewijs dat God bestaat, en nog gratis ook. Maar je voelt waarschijnlijk wel aan dat geloven niet op die manier gaat. Maar hoe dan wel? Waarom zeg jij: ik geloof in God? Waarop is dat geloof gebaseerd?

Verdeel je antwoord (100%) over de volgende categorieën:

De basis van mijn geloof in (het bestaan van) God is

..... % gevoel (wat ik ervaar)

..... % verstand (wat ik weet of begrijp)

..... % de Bijbel (openbaring door God zelf)

BIJBEL: JOHANNES 1:1-18

Voor de apostel Johannes was het geen vraag of God bestaat. Voor die ándere Johannes, over wie hij in dit bijbelgedeelte schrijft, Johannes de Doper, ook niet. Beiden getuigen van Hem, 'opdat allen geloven zouden' (vers 7). Ze willen dat ook wij God door hun getuigenis leren kennen.

- a. Als Johannes deze verzen geschreven zou hebben als antwoord op de vraag hoe je kan weten dat God bestaat, hoe zou je zijn antwoord dan – in twee of drie punten – willen samenvatten?

b. Welke tekst in dit gedeelte getuigt voor jou het duidelijkst van het bestaan van God? Wat zegt deze tekst jou over Hem?

Op zijn werk werd Niels door een collega aangesproken. 'Jij bent toch christen?' 'Ja,' antwoordde Niels. 'Maar hoe weet je zeker dat God bestaat? Misschien maak je jezelf wel iets wijs. En als Hij bestaat, maakt het dan uit of je in Hem gelooft of niet?' Niels schrok van die vragen. Niet alleen omdat hij zich uitgedaagd voelde, maar vooral omdat hij de vragen herkende. Had hij eigenlijk wel een antwoord?

De vraag naar Gods bestaan kun je niet zomaar wegduwen. Als je die zelf niet stelt, zijn er wel mensen om je heen die hem stellen. Het is in onze Nederlandse context eerder gewoon dan ongewoon om niet in God te geloven. Bekende Nederlanders als Arjen Lubach laten duidelijk merken dat ze atheïst zijn. Jij komt zulke mensen mogelijk ook tegen op je werk, onder je medestudenten of in je vriendenkring. De vraag hoe je weet dat God bestaat, kan dus niet onbeantwoord blijven.

Al moet je met deze vraag wel oppassen. Een positief antwoord hoeft immers nog niet te betekenen dat God voor jou een realiteit is met wie je rekening houdt. Je kunt het bestaan van Amerika aannemen, of van tijgers op Sumatra, zonder dat je leven erdoor verandert. Over God spreken zonder dat de vraag aan de orde komt wie God voor jou is, is onvruchtbaar. Je kunt God niet echt kennen als je niet ook met Hem leeft.

GEVOEL EN VERSTAND

Hoe kun je weten dat God bestaat? Sommige mensen zeggen: omdat ik voel dat Hij er is. Anderen zeggen: als je kijkt hoe wonderlijk deze wereld in elkaar zit, dan moet er wel een God zijn.

Nu doen gevoel en verstand zeker mee als het om het kennen van God gaat. Je krijgt die kennis niet in de maag gesplitst, met daarbij alleen de boodschap: geloof het nou maar. Daar zouden mensen als Niels niet mee geholpen zijn.

Omdat je je gevoel en verstand bij deze vraag niet hoeft uit te schakelen, zegt artikel 2 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis (NGB) dan ook:

‘Deze wereld is als een prachtig boek, waarin alle schepselen als letters zijn, die ons de onzichtbare dingen van God te kennen geven, namelijk Zijn eeuwige kracht en goddelijkheid.’ Met andere woorden: uit wat je om je heen ziet, kun je iets te weten komen van God. Denk aan het gevoel dat je overkomt als je een baby’tje vasthoudt. Maar ook aan argumenten van het verstand: als er geen God is, waar draait deze wereld dan eigenlijk om?

Geloven gaat boven ons verstand uit, maar het is *niet onredelijk* om te geloven. En geloven is ook méér (of zelfs iets anders) dan een fijn gevoel, maar het kan wel degelijk goede gevoelens oproepen!

**GELOVEN GAAT BOVEN
ONS VERSTAND UIT,
MAAR HET IS NIET
ONREDELIJK OM TE
GELOVEN. EN GELOVEN
IS OOK MÉÉR DAN EEN
FIJN GEVOEL, MAAR HET
ROEPT WEL DEGELIJK
GOEDE GEVOELENS OP!**

HIJ ZOEKT ONTMOETING

Toch komen we er niet alleen met gevoel en verstand. Integendeel, want die twee kunnen je ook in de weg zitten. Rationele bewijzen van God schieten tekort, en er zijn genoeg dingen die je een vervelend gevoel geven.

Om God goed te leren kennen, moet je daarom bij de Bijbel zijn. De Bijbel is het Woord van God. Voordat jij over God en over Zijn bestaan kunt nadenken, spreekt Hij tot jou. God zoekt zelf een ontmoeting, zodat je Hem leert kennen.

Dat God je door Zijn Woord wil ontmoeten, zie je het duidelijkst bij Jezus, het vleesgeworden Woord van God. In de woorden van het bijbelgedeelte waar we mee begonnen: ‘Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem ons verklaard’ (Joh. 1:18).

Dit betekent trouwens dat je beeld van God altijd getoetst moet worden aan Gods Woord. De Bijbel staat altijd kritisch tegenover godsbeelden. Ook tegenover onze eigen denkbeelden. Spannend, op de belijdeniscatechisatie: durf je het aan om je beeld van God te toetsen aan de Bijbel? Wie naar Zijn stem luistert – naar de stem van onze Heere Jezus Christus – die leert God echt kennen.

WAT GELOOFT EEN CHRISTEN? EN HOE LEEF JE ALS CHRISTEN?

Over die twee vragen gaat het in *Houvast*. Het is geschreven voor jongeren en ouderen die van plan zijn om hun geloof in het midden van de gemeente te belijden. Maar ook voor andere gemeenteleden die nadenken over geloven in deze tijd geeft dit boek veel belangrijke informatie.

Op een aansprekende manier worden basisthema's van het christelijk geloof voor het voetlicht gebracht. Dankzij toegevoegde gespreksvragen stimuleert het boek om met anderen over de thema's in gesprek te gaan. Daarnaast sporen de leesroosters aan steeds ook de Bijbel open te slaan.

Houvast wil laten zien hoe het christelijk geloof *Houvast* biedt in een wereld waarin nog maar weinig zeker lijkt te zijn.

Aan *Houvast* werkten mee: M. Klaassen, A.J. Kunz, A.J. Mouw, C.J. Overeem, W.C. Polinder, E.J. Terpstra, T.C. Verhoef, B.J.D. van Vreeswijk, G.C. Vreugdenhil, B.E. Weerd, H. van Wijngaarden, R.F. de Wit.
Eindredactie: HGJB.

ISBN 978 90 435 4167 1 | NUR 707

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT